

IX. évfolyam/23. szám

2006.12.08.

2006. 46. hét

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona piaci jelentés.....	2
A gabonafélék termelői ára.....	4
Kötési árak a Budapesti Értéktőzsde Áru- piaci szekcióján	8
Gabona alapú termékek feldolgozói értéke- sítési átlagárai.....	13
Külföldi piaci információk (Keresztessyné Mohr Katalin)	15

Cukor piaci jelentés.....	18
A LIFFE és a New Yorki Tőzsde fehér- és nyerscukor határidős árai... ..	19-20
Az Európai Unió intervenciós cukorkészle- tei	21-22
Cukorrépa betakarítás 2006.....	23

Készítette:

Horváth Zsuzsanna

E-mail: horvathzs@akii.hu

Készítette:

Kemény Gábor

E-mail: kemenyg@akii.hu

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci-árinformációs Szolgálat

Magyarország, H-1093 Budapest, Zsil u. 3-
5.

Telefon: (0036) 1 476 6092, Fax: (0036) 1

217 8111 Internet: www.akii.hu

GABONA PIACI JELENTÉS

Magyar termelői árak¹ alakulása a 48. héten

A 48. héten az étkezési búza termelői ára 29 ezer forint felett alakult, 7 ezer forinttal magasabban, mint 2005 ugyanezen időszakában. Az Alföldön 27-, a Dunántúlon 30 ezer forint felett mozogtak a termelői árak (1-2. táblázat). A kereslet nagy, november végéig intervencióba csak 1646 tonna búzát ajánlottak fel.

A takarmánykukorica termelői ára 26 ezer forint felett változott a 48. héten, 6 ezer forinttal magasabban, mint az előző év ugyanezen hetében. November 26-i adatok szerint 8160 tonnát ajánlottak fel intervencióra.

A kelet-közép európai országok termelői árai

A hazai búza termelői ára továbbra is az egyik legalacsonyabb a kelet-közép-európai búzáarak között (3. táblázat), a német termelői áráktól 6 ezer forinttal, a szlováktól 3 ezer forinttal, a lengyeltől 10 ezer forinttal, a litván és észtországi áráktól pedig 5-8 ezer forinttal maradt el a 48. héten.

A továbbiakban keressük a felsorolt országok termelői árában megfigyelhető jelentős eltérések okát, amelynek érdekében az egyes uniós és nem uniós országok termelői árai alapján klaszteranalízis segítségével több csoportot képeztünk. A csoportképzés a felsorolt országok 2000-2006² időszaka közötti termelői árak alapján történt. A Rajna vonalától nyugatra lévő országok (Anglia, Franciaország) és a mediterrán térség búza árai nem képezik a vizsgálat tárgyát. Az így kialakult ország-csoportok alapján lehetővé vált az árcentrumok meghatározása és a hazai termelői árak alakulására gyakorolt hatásuk bemutatása.

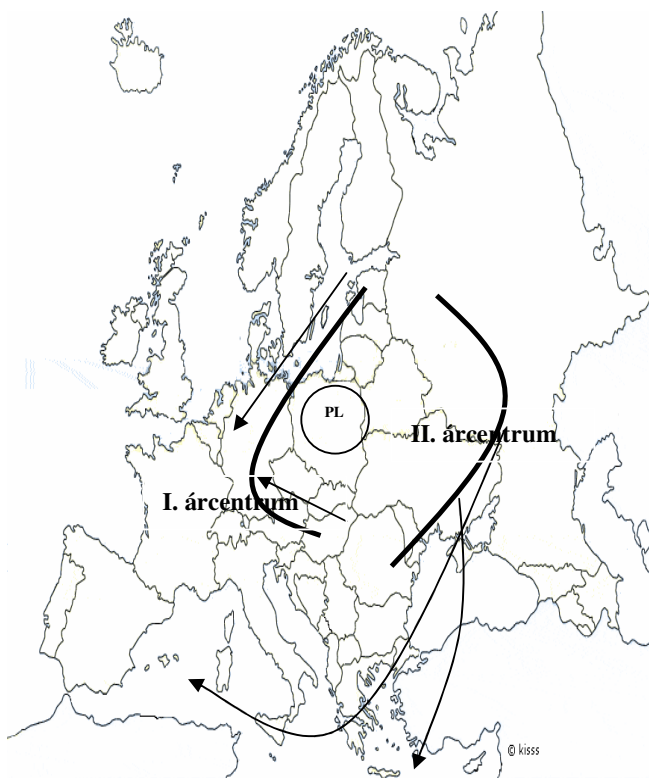
A kiindulási adatokat a 11. táblázat tartalmazza. (Az idősor adatai 2000. I - 2006. XI. hóra és a felsorolt országokra vonatkoznak. Az adatok forrása az AGRIMIS-Portal für Agrarmarkt-Informationssystem.)

A vizsgálat során a havi termelői árak idősorát 4 időszakra bontottuk (10. ábra). Az egyes szakaszok a kiugróan magas és alacsony „árhullámokat” és a stagnáló árak szakaszait különítik el (1. ábra). Ezáltal szembevető az egyes évek kínálata is (egy adott év árszintjét elsősorban mindig a kínálat határozza meg, kiugróan nagy kínálatú években az árak jelentősen csökkennek, ellenkező esetben erősödnek), továbbá a szakaszolás az idősor véletlen ingadozásainak kiszűrésére is alkalmas volt.

A klaszterelemzés alapján a vizsgálatba vont országok 4 csoportra oszthatók: **1. csoport:** Csehország,

Szlovákia, és Magyarország; **2. csoport:** Litvánia, Észtország és Németország. **3. csoport:** Bulgária, Ausztria és Lettország. **A. 4 csoportot** a fekete-tengeri régió országai és Lengyelország alkotják. A négy klasztert a termelői árak szóródási alapján végül két csoportra lehetett szűkíteni: az **egyik főcsoportba az 1., 2., és 3. alcsoport tartozik, a másik főcsoportba pedig a fekete-tengeri országok és Lengyelország.**

A termelői árak alapján képzett csoportok jellemzői

A nyilak az exportirányokat jelölik

Az elemzés alapján megállapítható, hogy a kelet-közép-európai országok termelői árának mozgása, legjobban a német termelői áréhoz igazodik. Ennek okai a következők:

- Németország a kelet-közép-európai régió egyik legnagyobb búzafelvevő piaca (malom és takarmányipar), mint jelentős felhasználó, nagymértékben befolyásolja a környező országok búzárait.
- Németország földrajzi elhelyezkedése. A Németországba történő szállítások a csoporton belüli országokkal a Balti-tengeren és a Duna vonalán bonyolódnak, ezáltal az egyes országok árait a kínálaton és a minőségen túl a szállítási távolsá-

¹ ÁFA és szállítási költség nélküli, származási hely szerinti országos átlagár

² 2006. I-XI. hónap

gok, így a szállítási költségek is befolyásolják. Minél közelebb van egy adott ország a német piacához, annál kisebb a különbség a beszállító, illetve a német termelői árak között.

- Fontos megemlíteni, az intervenció ár szerepét is. Németország alapító tagja az Uniónak, vagyis a gabonapiaci szabályozás már évtizedek óta érvényben van, és az intervenció ár minden uniós tagállamban a termelői ár legalacsonyabb szintjét jelenti. Az újonnan csatlakozott kelet-közép-európai országok termelői árai is egyre jobban közelítenek az intervenció árakhoz, így a német termelői árakhoz is.

A térség országainak másik csoportjába a fekete-tengeri régió országai és Lengyelország tartoznak az elemzés szerint. Termelői árai közötti kapcsolat szintén a földrajzi elhelyezkedéssel, továbbá a jelentős búzaexporttal és a nem uniós tagsággal magyarázható.

Az orosz és ukrán árak ugyan befolyásolják a kelet-közép-európai árakat, hiszen van közös célpiacuk (Unió, szomszédos országok), azonban a harmadik országokba irányuló szállításaik is jelentősek. A fekete-tengeri országok árait elsősorban a nagy világpiaci gabonaexportőrök árai, a dollár-euró árfolyamának változása és a kereslet-kínálat alakítja.

Lengyelország termelői árai – az említett időintervallumban – a két főcsoport árhalmaza között helyezkedik el. Az ország búzaimportőr, a gyenge kínálat, így a hiány miatt a belpiaci árai mindig magasabbak, mint a búzából 100% feletti önellátottsággal rendelkező országokban. A növekvő mezőgazdasági üzemek száma, a búzaimport további növekedést helyezi kilátásba, amely még kitettebbé teszi a lengyel termelői árakat, az exportőr országok áraival szemben.

Összegzésként elmondható, hogy a búza hazai termelői árainak változására, a belföldi kereslet-kínálati viszonyok, és a szomszédos országok termelői árainak változása gyakorol hatást. A németországi árak a Duna vonalán, illetve vasúti és közúti hálózaton keresztül jelentősen meghatározzák a cseh, a szlovák, az osztrák, így a magyar termelői árak tendenciáját is. Az egyes országok közötti árkülönbséget a földrajzi elhelyezkedésből adódó szállítási távolságok határozzák meg. Magyarország nem rendelkezik tengeri kikötővel, és folyami, valamint szárazföldi úton is a legtávolabbra esik a német piactól, tehát a hazai termelői árak a környező országokéhoz képest a legalacsonyabbak.

1. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRAI A 48. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaro.	2006. 47. hét	2006. 48. hét	2006. 48. hét/ 2006. 47. hét (%)
Étkezési búza	tonna	1985,44	1973,59	-	7634,99	3959,03	51,85
	Ft/t	30192,53	27920,03	-	29370,25	29059,68	98,94
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	145,00	-	-
	Ft/t	-	-	-	27000,00	-	-
Takarmánykukorica	tonna	50440,18	11756,39	8641,80	87985,06	70838,37	80,51
	Ft/t	26297,85	26455,03	28068,05	26746,31	26539,89	99,23
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-

*Szarmazási hely, ahol a gabonát megtermelték

2. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRAI A 48. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2005. 48. hét	2006. 47. hét	2006. 48. hét	2006. 48. hét/ 2005. 48. hét (%)	2006. 48. hét/ 2006. 47. hét (%)
Étkezési búza	tonna	4174,90	7634,99	3959,03	94,83	51,85
	Ft/t	22427,68	29370,25	29059,68	129,57	98,94
Takarmánybúza	tonna	1470,91	145,00	-	-	-
	Ft/t	18572,36	27000,00	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	95568,22	87985,06	70838,37	74,12	80,51
	Ft/t	20206,38	26746,31	26539,89	131,34	99,23
Takarmányárpa	tonna	206,59	-	-	-	-
	Ft/t	19902,69	-	-	-	-

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KELET-KÖZÉP- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
Ft/tonna					
30	–	34460	28920	25030	24222
31	–	32300	28300	25220	25283
32	28080	32150	28350	25870	26725
33	29590	34240	28610	26460	26660
34	31070	33850	30190	26840	26716
35	32560	34800	31240	27430	27330
36	32570	36730	32110	27970	28490
37	32470	37000	32770	28700	28880
38	32370	36760	32460	29030	29850
39	36090	36830	33150	30170	28640
40	33530	37560	33350	30580	28190
41	30140	39410	34240	30650	32260
42	32790	40130	34310	31080	30056
43	30680	–	34290	31170	30510
44	32680	39790	35070	32250	27176
45	33320	39100	34870	31820	30186
46	30700	40220	35120	32540	30952
47	34070	–	35190	33140	29370
48	34060	–	35560	32330	29059

hetek	Ukrajna	Lengyelország	Kazahsztán	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna					
30	28830	32290	25750	22430	28000
31	28000	32950	24950	21990	27940
32	28260	34040	23230	22270	28610
33	28770	36100	22300	23080	29930
34	29250	38200	22350	24100	30220
35	29260	38770	22250	24290	31130
36	29810	39930	21390	24740	36720
37	30960	40170	21350	26080	35570
38	31150	39920	21060	27610	37950
39	31050	40420	–	28450	38750
40	31620	40070	–	29950	39200
41	29470	40200	–	30460	39010
42	30700	40060	–	31200	37560
43	–	39880	21090	–	36600
44	–	39150	20760	31500	37620
45	29480	40090	–	32650	37460
46	30910	40630	–	35860	37850
47	–	40980	–	38330	37220
48	–	–	21500	39020	–

Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

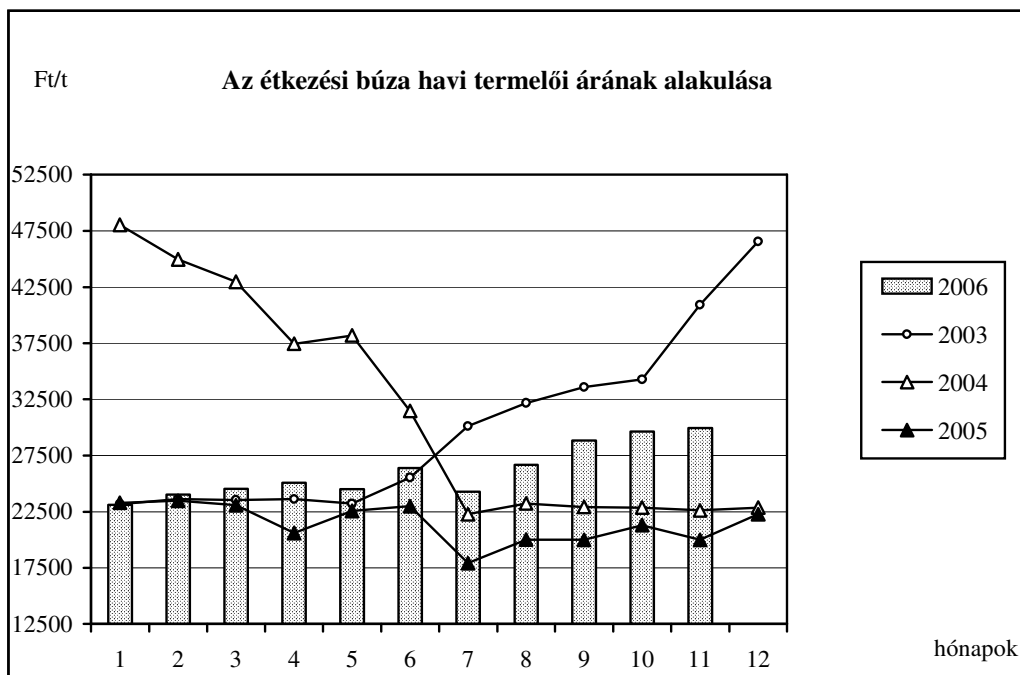
- hektoltersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

- Bulgária -hektoltersúly min.76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom max.4%
- Csehország -hektoltersúly min 76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország -hektoltersúly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektoltersúly min.76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektoltersúly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektoltersúly min.76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia- hektoltersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%,
- Ukrajna - 12%-os fehérjetartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország- nedvességtartalom max. 15%,

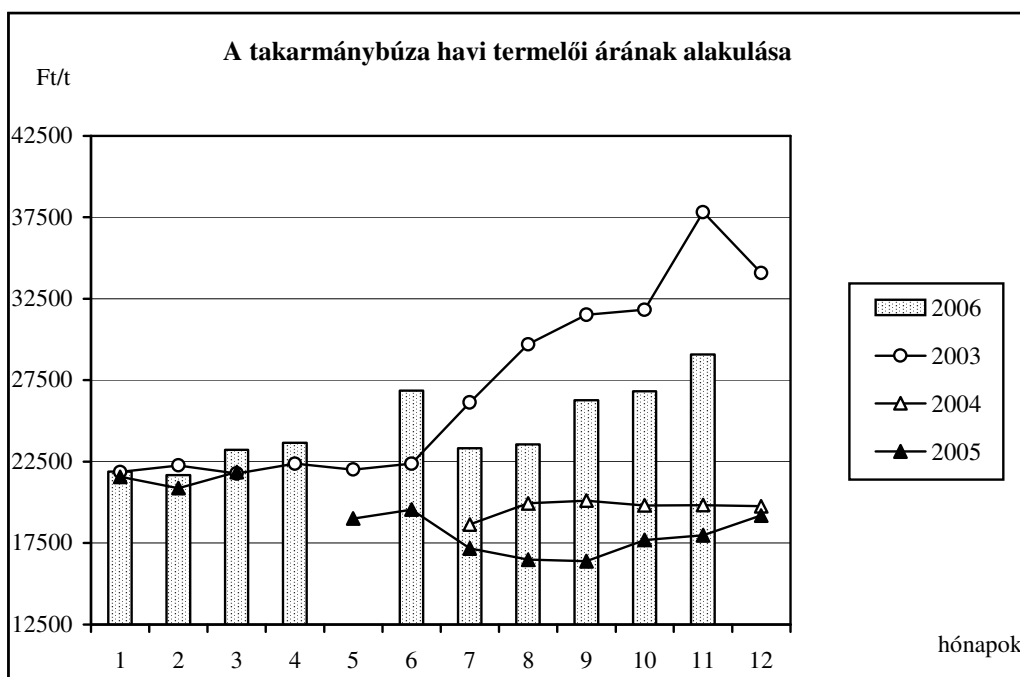
Forrás: AGRIMIS-Portal für Agrarmarkt-Informationssysteme, 2006. 48. hét

1. ábra

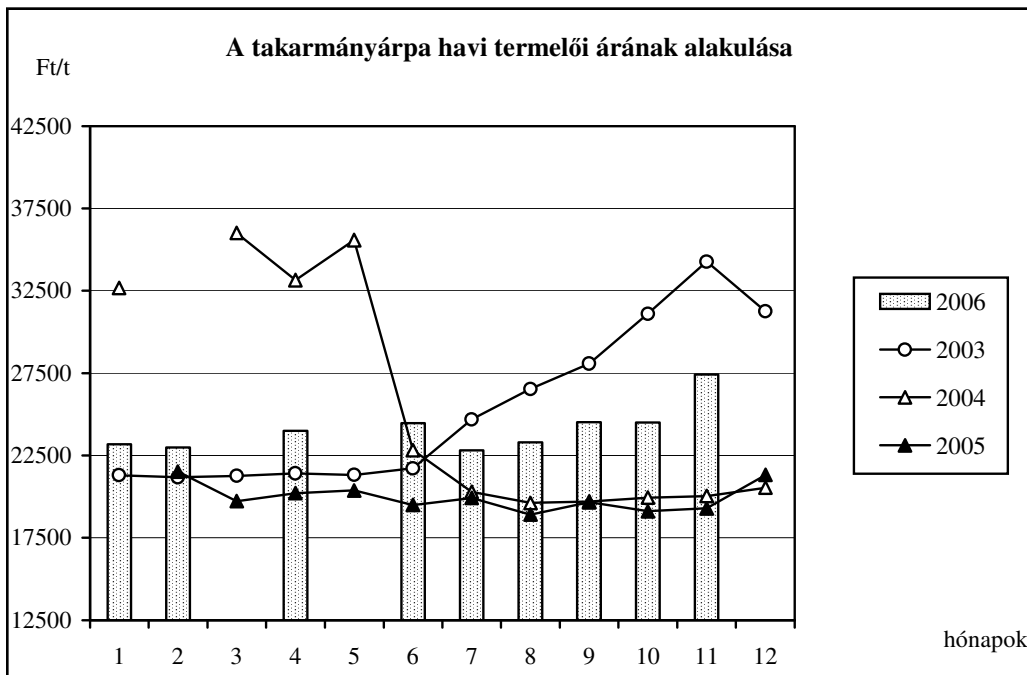
Forrás: PÁIR

2. ábra

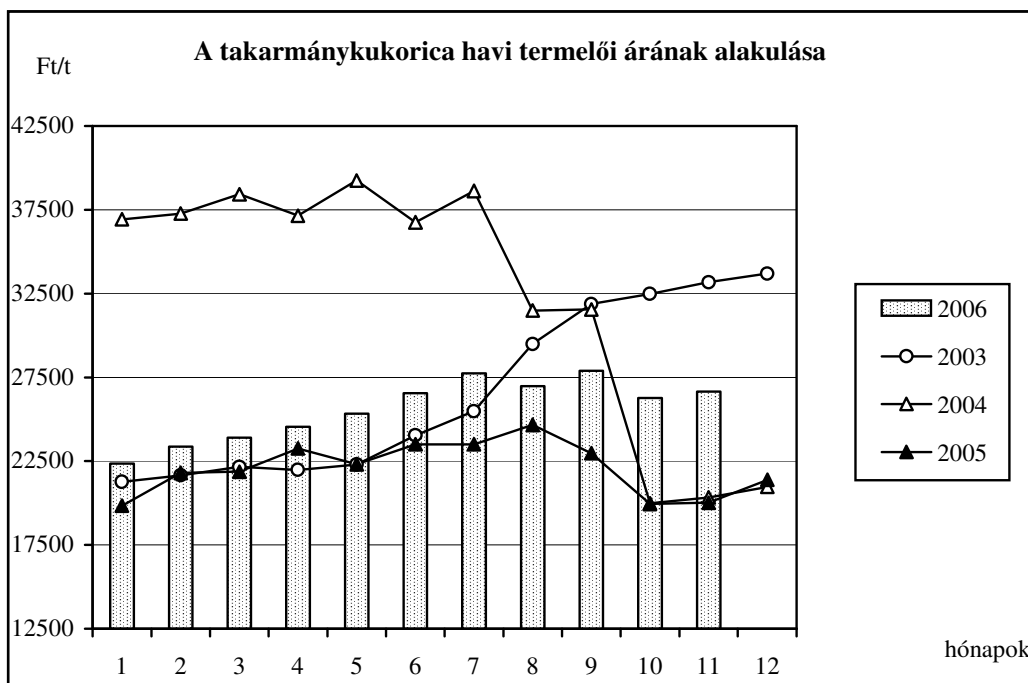
Forrás: PÁIR

3. ábra

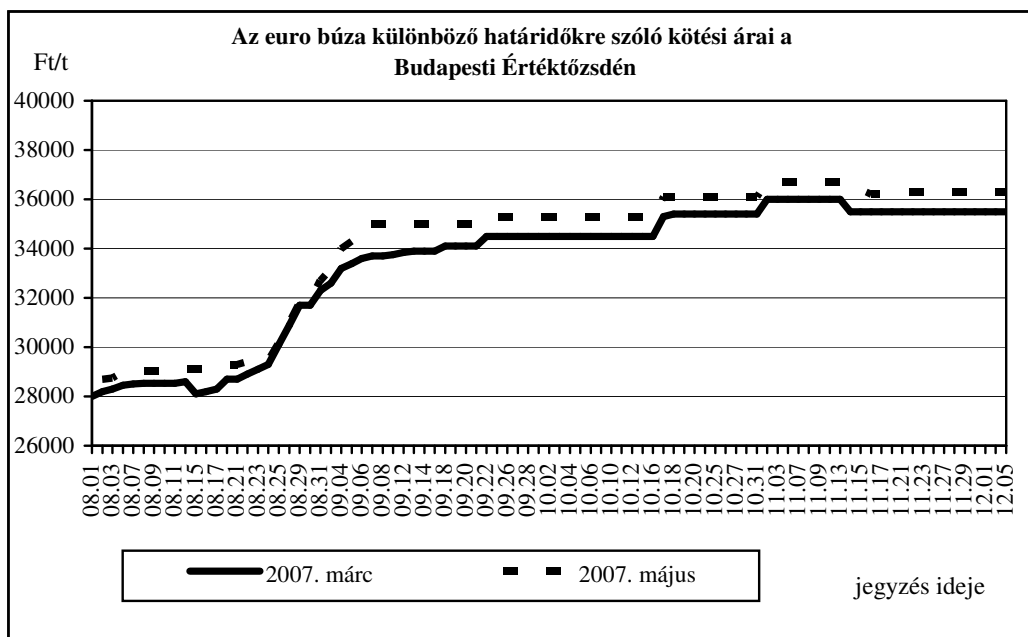
Forrás: PÁIR

4. ábra

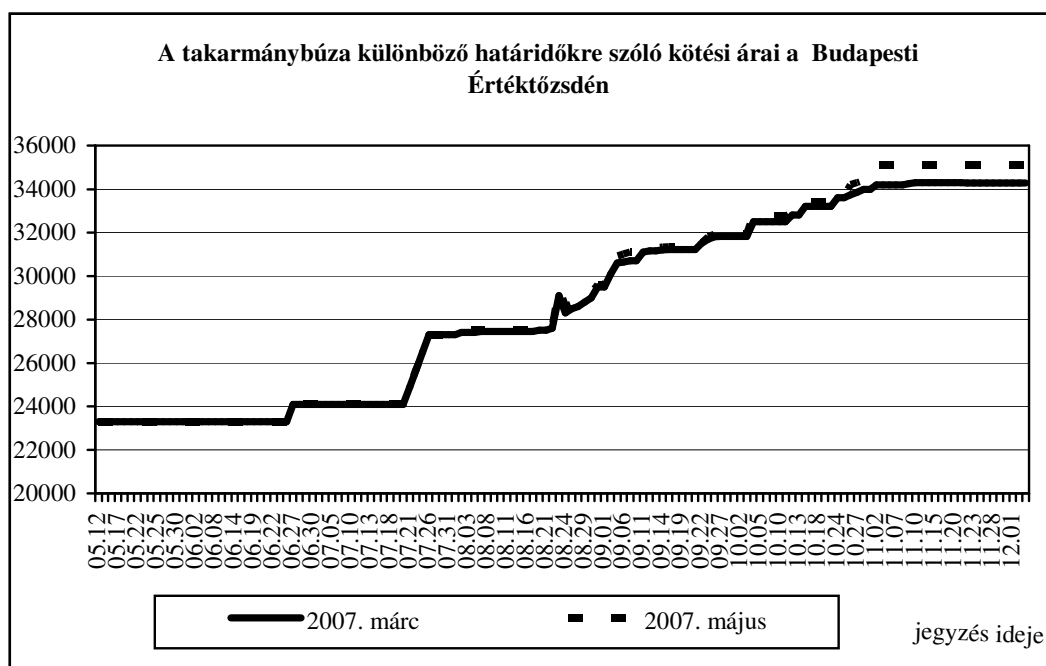

Forrás: PÁIR

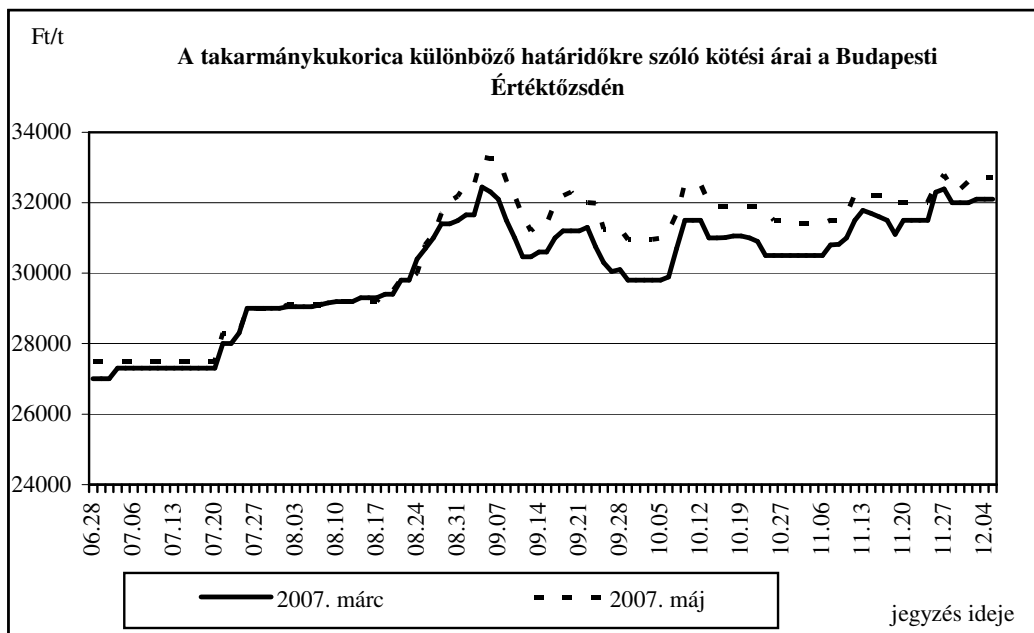
5. ábra

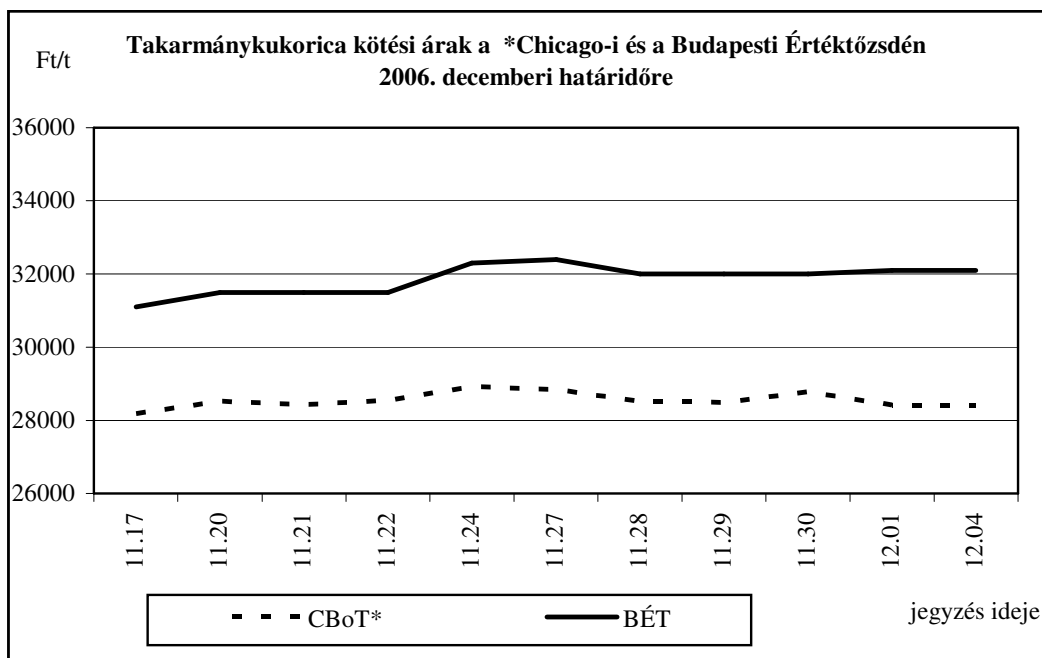
6. ábra

7. ábra

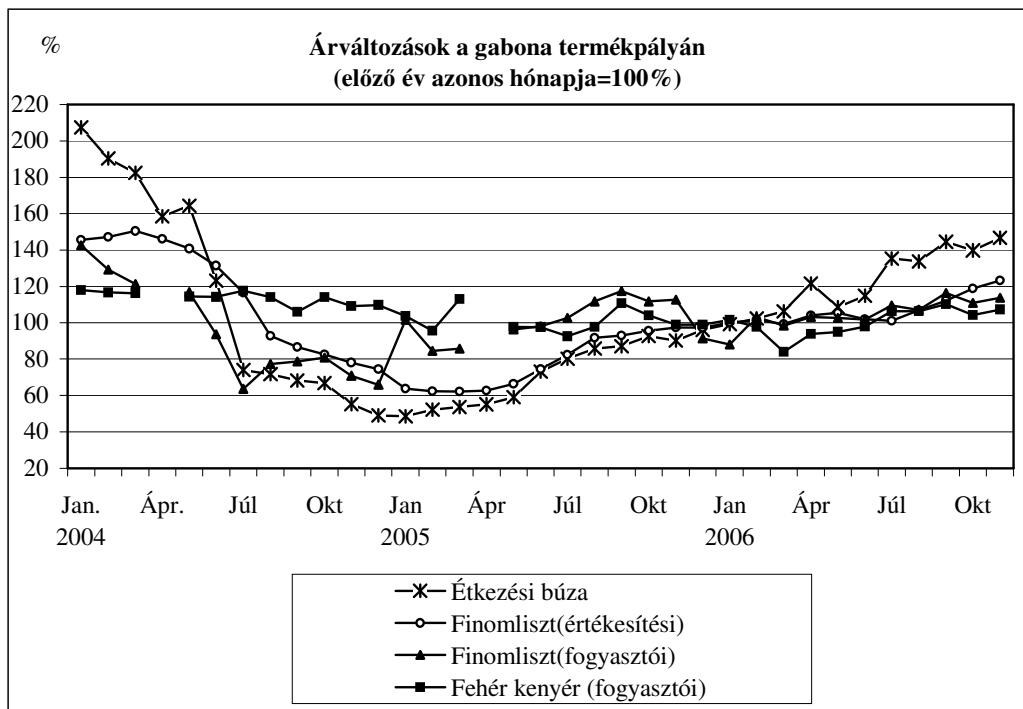

8. ábra

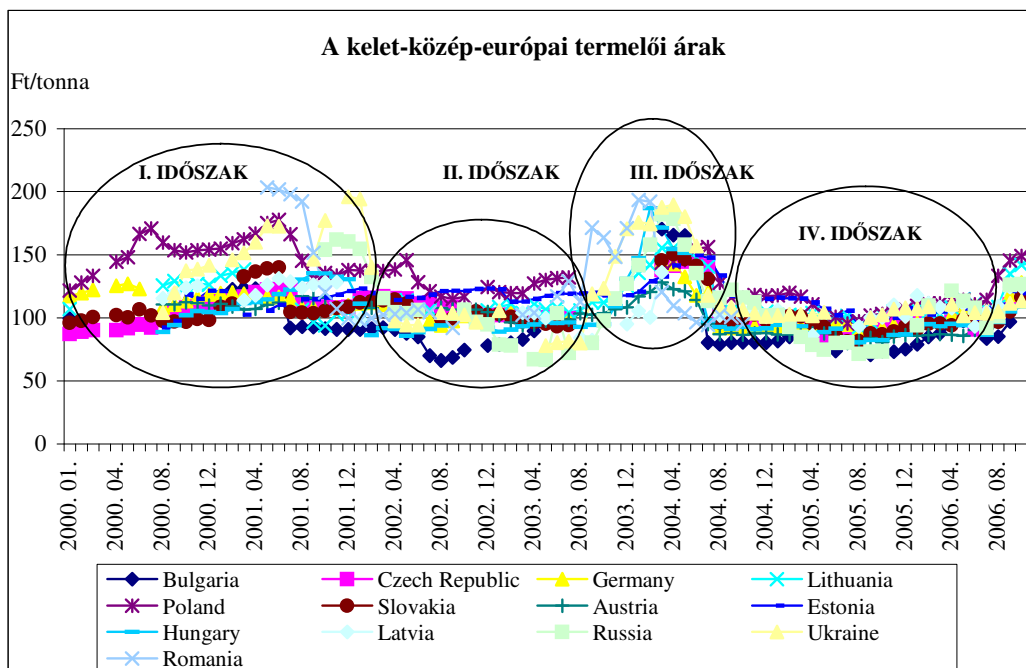
*CBOT-Chicago Board of Trade (US 2YC, Golf- USA No. 2 Yellow Corn)

9. ábra

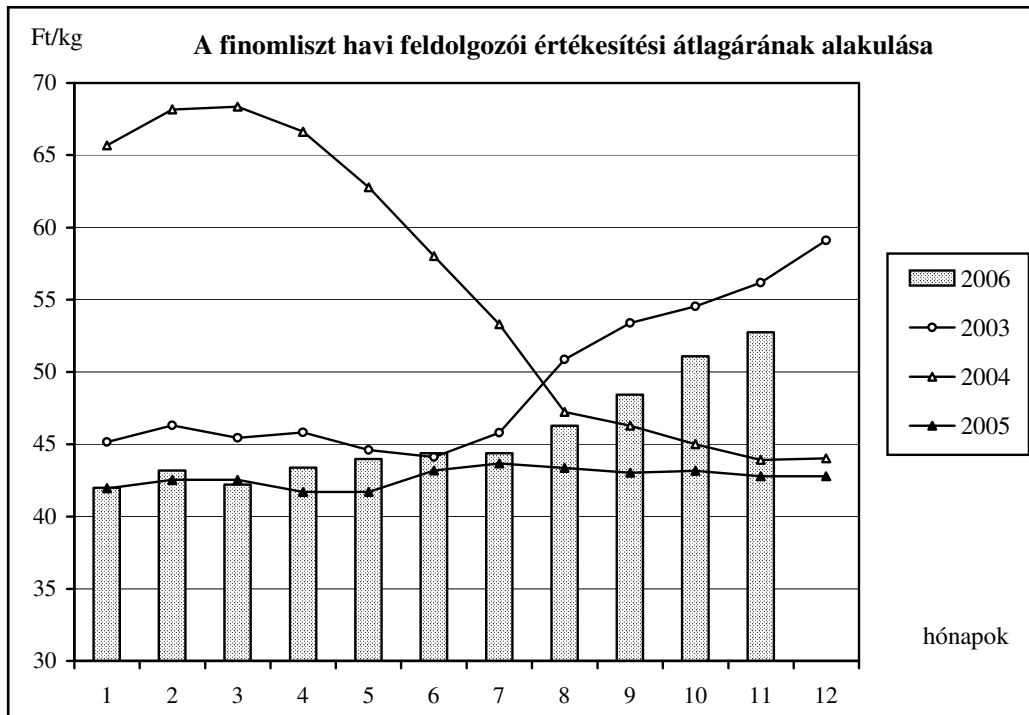
Forrás: PÁIR

10. ábra

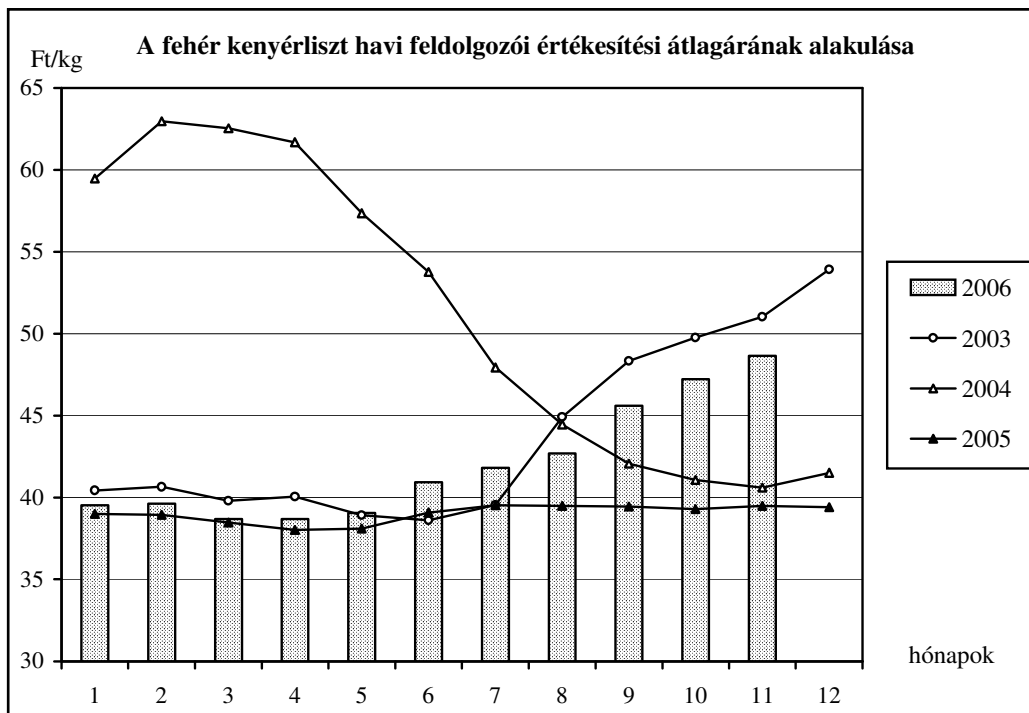
Forrás: AGRIMIS-Portal für Agrarmarkt-Informationssysteme

11. ábra

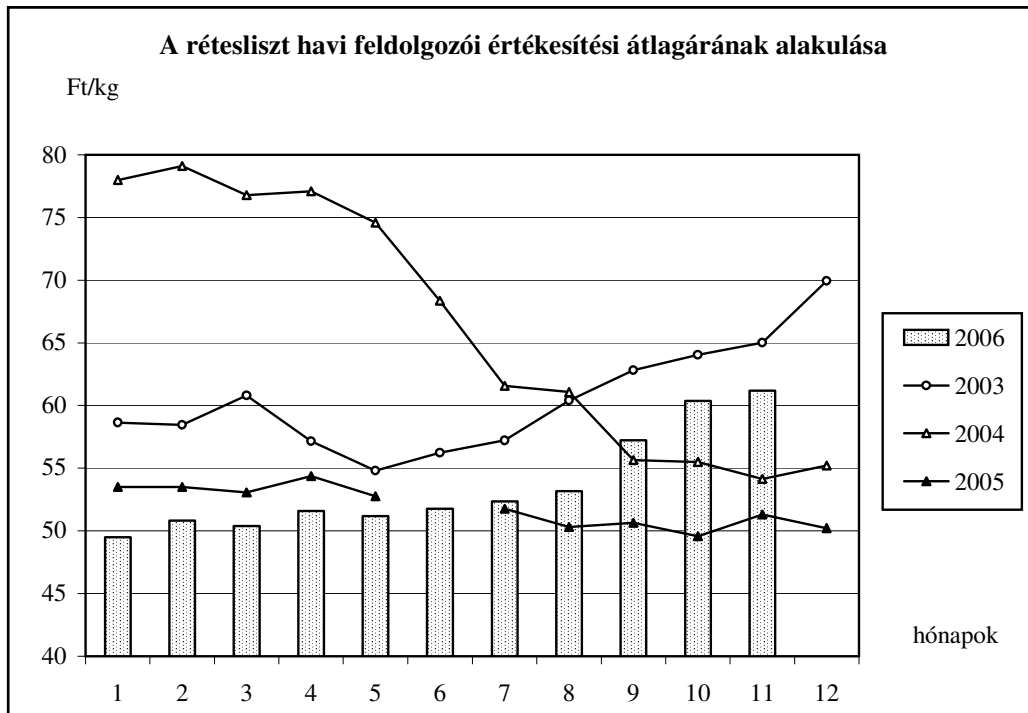
Forrás: PÁIR

12. ábra

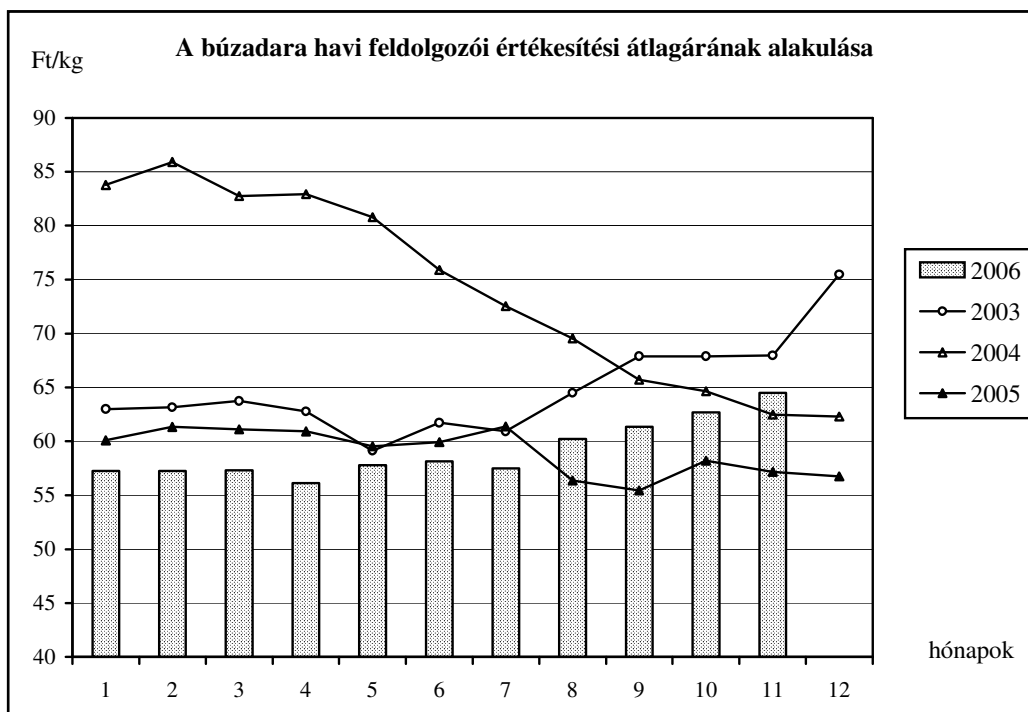
Forrás: PÁIR

13. ábra

Forrás: PÁIR

14. ábra

Forrás: PÁIR

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRAI A 48. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak - Magyaro.	2005. 48. hét	2006. 47. hét	2006. 48. hét	2006. 48. hét/2005. 48. hét (%)	2006. 48. hét/2006. 47. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	221,43	227,00	137,19	482,99	681,57	585,62	121,25	85,92
	Ft/kg	52,58	51,00	50,50	40,35	50,49	51,48	127,57	101,96
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	448,28	281,00	539,01	623,41	805,25	1268,28	203,44	157,50
	Ft/kg	52,98	54,00	47,60	41,46	52,78	50,92	122,83	96,48
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	345,52	35,00	298,61	487,17	397,85	679,13	139,40	170,70
	Ft/kg	59,07	60,00	55,31	48,49	58,53	57,46	118,50	98,18
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	67,00	-	42,51	76,00	57,00	109,51	144,09	192,12
	Ft/kg	58,00	-	54,87	48,34	58,00	56,78	117,47	97,90
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	32,55	-	15,85	62,00	30,80	48,40	78,06	157,14
	Ft/kg	60,77	-	60,69	47,81	57,00	60,75	127,06	106,57
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	41,03	1,00	52,89	45,32	70,03	94,92	209,42	135,54
	Ft/kg	68,63	69,00	66,74	54,26	66,88	67,58	124,55	101,05
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	140,64	107,00	165,43	344,10	295,70	413,07	120,04	139,69
	Ft/kg	48,42	49,00	48,74	37,80	47,43	48,70	128,85	102,67
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	393,10	90,00	334,50	589,65	611,60	817,60	138,66	133,68
	Ft/kg	50,06	52,00	48,00	39,82	49,81	49,43	124,15	99,24
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	-	102,00	43,28	23,74	178,52	145,28	611,96	81,38
	Ft/kg	-	51,00	55,05	43,00	51,40	52,21	121,41	101,57
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	0,63	10,00	15,40	36,49	34,65	26,03	71,33	75,12
	Ft/kg	63,00	60,00	58,88	45,92	53,97	59,41	129,39	110,08
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	6,69	3,00	27,98	53,95	87,22	37,67	69,83	43,20
	Ft/kg	69,80	71,00	65,47	58,90	63,43	66,68	113,21	105,12

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRAI
2006. december 6.

Ft/mennyiségi egység

TERMÉKEK	KISZERELÉS	Auchan	CBA	Coop	Cora	Interspar	Match	Plus	Tesco
Finomliszt BL 55	1kg-os	74	79	85	-	79	75	79	75
Félbarna kenyér	1kg-os	166	125	-	199	164	-	-	145
4 tojásos száraztészta (Gyermelyi nagykocka fodr.)	500g	258	229	229	209	245	229	215	208
Étkezési búzadara AD	1kg-os	87	99	95	99	99	109	99	129
Fehér kenyér									
Duna kenyér	1kg-os	-	-	-	-	189	-	-	-
Első Pesti Malom Rt.	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	-
Erzsébet	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	189
Formakenyér	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	229
KREISZ alföldi	1kg-os	-	169	-	-	-	-	-	-
Saját termék	1kg-os	99	-	189	-	-	-	-	-
Tesco	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	169
Vécsey Kft.	1kg-os	-	-	-	-	-	-	189	-
Vita sütő	1kg-os	-	-	-	-	209	-	-	-

KÜLFÖLDI INFORMÁCIÓK

HATÁRIDŐS PIACOK (2006. december 1.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago *(őszi, lágy búza)			Kansas **(őszi, kemény búza)			Minneapolis ***(tavaszi, kemény búza)			LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP / tonna	Ft/tonna
2007. január	149,75	38261	2006. december	183,70	35463	2006. december	194,54	37556	2006. december	188,29	36349	2006.november	96,25	36525
2007. március	150,50	38453	2007. március	191,32	36934	2007. március	200,42	38691	2007. március	194,17	37485	2007. január	98,20	37265
2007. május	151,25	38644	2007. május	192,89	37237	2007. május	200,42	38691	2007. május	196,74	37981	2007. március	88,25	33489
2007. szeptember	134,50	34365	2007. július	184,80	35676	2007. július	189,67	36616	2007. július	195,09	37662	2007. május	100,00	37948
2007. november	137,25	35067	2007. szeptember	184,43	35604	2007. szeptember	189,21	36527	2007. szeptember	189,95	36670	2007. július	101,60	38555
2008. január	138,25	35323	2007. december	186,64	36031	2007. december	190,96	36865	2007. december	191,14	36900			

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

**** étkezési és takarmánybúza

CBOT-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica

7. táblázat

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna
2007. január	157,00	40114	2006. december	147,24	28425
2007. március	158,75	40561	2007. március	152,36	29413
2007. június	161,25	41199	2007. május	154,04	29737
			2007. július	155,41	30002
			2007. szeptember	146,75	28330
			2007. december	141,83	27380

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Árpa

8. táblázat

WCE, Winnipeg		
Szállítási határidő	CAD / tonna	Ft/tonna
2006. december	169,50	28433
2007. március	178,50	30195
2007. május	184,90	30735
2007. július	186,90	31642

WCE-Winnipeg Commodity Exchange

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRAI

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2005. 48. hét		2006. 48. hét		
Franciaország					
Rouen	107	26885	149	38029	november
La Pallice	110	27766	152	38913	november
* Creil	100	25124	–	–	november
Németország					
Hamburg	108	27177	154	39219	november
Würzburg	102	25667	148	37686	november
Köln	111	27932	155	39603	november
Drezda	95	23906	–	–	november
Dánia					
Koppenhága	153	38398	189	48274	november
Olaszország					
Milánó	–	–	–	–	november
Bologna	–	–	–	–	november
Belgium					
Brüsszel	–	–	156	39858	november
Spanyolország					
**Barcelona	–	–	174	44457	november
Ausztria					
Bécs	–	–	152	38708	november
Finnország					
Nokia	106	26674	126	32129	november
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	112	28123	154	39286	november
Bordeaux/Bayonne	–	–	155	39679	november
La Pallice	119	29905	154	39306	november
Németország					
Hamburg	118	29694	177	45224	november
Olaszország					
Bologna	126	31707	–	–	november
Spanyolország					
**Barcelona	–	–	174	44457	november

*FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t	Szállítási hónap	Kikötő
	2006.11.24.		2006.12.01.			
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	233,15	46396,85	236,36	45629,30	november	*Fob St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	264,70	52675,30	267,40	51621,57	november	*Fob Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	220,10	43799,90	225,20	43474,86	november	*Fob Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	219,00	43581,00	219,90	42451,70	november	*Fob US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	237,50	47262,50	239,90	46312,70	november	*Fob Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Franciaország alapminőség	206,80	41153,20	205,80	39729,69	november	*Fob Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	202,80	40357,20	199,10	38436,26	november	*Fob US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágypéca	–	–	–	–	november	*Fob Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	244,80	48715,20	244,50	47200,73	november	*Fob St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	240,30	47819,70	240,10	46351,31	november	*Fob St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	170,60	33949,40	165,00	31853,25	november	*Fob US Gulf
Argentína	–	–	159,00	30694,95	november	*Fob Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Franciaország, takarmány	195,90	38984,10	196,20	37876,41	november	*Fob Rouen
Ukrajna, takarmány	–	–	–	–	november	*Fob Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	–	–	–	–	november	*Fob PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Franciaország alapminőség - a világpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágypéca

(8) Ukrajna lágypéca- 12%-os fehérjetartalom-lágypéca

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Franciaország, takarmányárpa-a világpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

Elemzés

Világpiaci helyzet

Az elmúlt hetekben kisebb-nagyobb áringadozások mellett inkább stagnált a cukor világpiaci ára (1-4. ábra). A dollár euróval, így a forinttal szemben is jelentősen gyengült, ezért a forintban kifejezett árak kissé csökkentek.

Az árak annak ellenére nem estek tovább, hogy ebben a gazdasági évben a várakozások szerint 8 millió tonnával fogja meghaladni a kínálat a keresletet, méghozzá olyan struktúrában, hogy elsősorban az importőr (főleg ázsiai) országok termelése nő jelentősen, így a globális export is csökken (1. táblázat). Az árak stagnálásának háttérben a kínálati többlet jelentkezésének időbeni megjelenése áll. Az új gazdasági év első negyedében, vagyis a decemberig terjedő időszakban a világpiacon megjelenő kínálat alig változik, mivel ebben az évnegyedben az északi félteke cukortermése határozza meg a piaci árakat, ez viszont, köszönhetően az EU jelentősen csökkenő és a többi állam, így Oroszország, Ukrajna, Kína és az Egyesült Államok viszonylag jelentősen növekvő kibocsátásának, alig változott a tavaly őszi terméshez képest. Az előző gazdasági évhez képest 8 millió tonnás többlet jövő tavasszal és nyáron, a forró égöv és a déli félteke, elsősorban Brazília és India cukornád-betakarításával jelenik meg a piacon, ami várhatóan árcsökkenést fog magával hozni, hacsak nem romlanak jelentősen az időjárási viszonyok ezekben az államokban. Erre van némi esély, mivel például Ausztrália kibocsátása a jelentős szárazság miatt várhatóan 16%-kal, 800 ezer tonnával csökken.

Hazai és európai uniós körkép

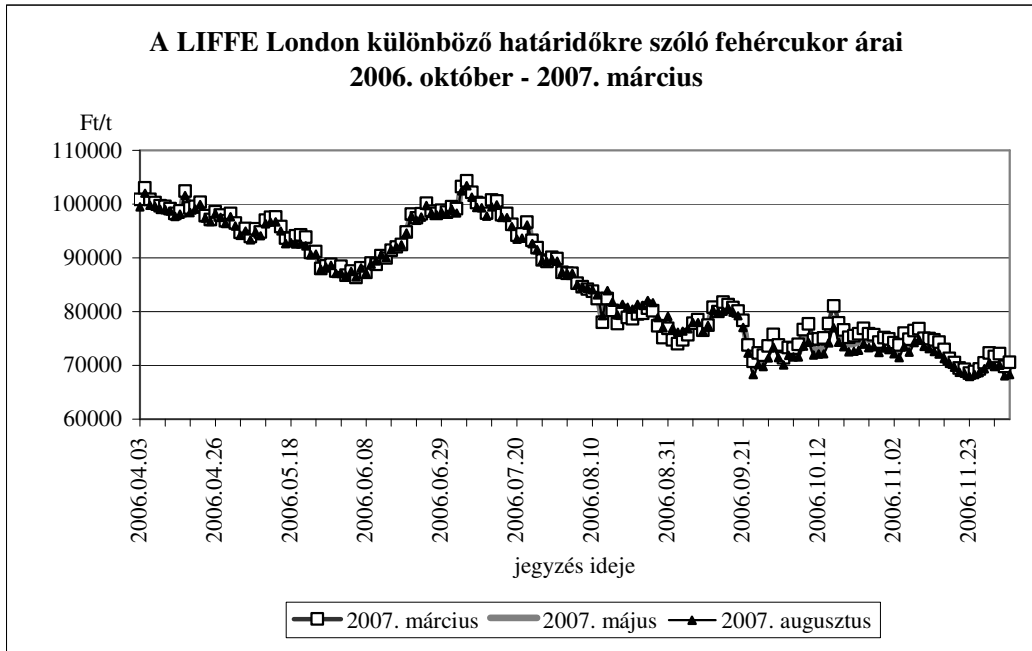
Az Európai Unióban 2006 áprilisa óta jelentősen csökkentek az intervenciók készletek, mivel a cukorpiaci reform és az időjárás miatt jelentősen csökkenő cukortermelés (21,3 helyett 16,8 millió tonna) hiányhoz vezetett a piacon. Ennek során az 1,8 millió tonnás intervenciók készlet 900 ezer tonnásra csökkent (2. táblázat). A csökkenés nem egyenes arányban történt meg: azok az államok, amelyek eleve kisebb mennyiségeket ajánlottak fel, vagyis kisebb piaci anomáliákkal néztek szembe, teljes egészében vagy jelentős hányadában visszavásárolták az intervenciók készleteket. Így a legnagyobb készlettel továbbra is a mediterrán, a közép-európai és a kedvezőtlen adottságú északi államok rendelkeznek (5. ábra).

Az árupiaci hiány hatására továbbra is magas szinten állnak az uniós cukorpiaci árak, amelyeket várhatóan a folyamatosan érkező import sem fog jelentősen csökkenteni.

Magyarországon szinte teljes egészében betakarításra került a cukorrépatermés. 2006-ban mind a 2005-ös, mind a 2004-es szezonhoz képest gyorsabban végeztek a termelők a betakarítással, aminek okai között az igen kedvező, enyhe és csapadékmentes őszt és a kvótacsökkentés miatti kisebb terméssel hamarabb végző gyárakat lehet kiemelni (3. táblázat). A terméseredmények megegyeznek a 2004. évvel, a cukorszázalék viszont mind a 2004., mind a 2005. évi eredménynél jobb lett. Ismét a Dunántúlon lett legjobb a termésátlag (ismét itt fejeződött be leghamarabb a betakarítás is) és az Alföld keleti részén sikerült a legmagasabb digestiót elérni. Jól látszik, hogy idén nem lesz jelentős probléma a kvótán felüli termelés. Ennek ellenére a termelők elmondása alapján ismét jelentős cukorrépa-exportra lehet számítani a környező országokba (Szlovénia, Horvátország), amit most nem a kvótán kívüli cukorrépáért adott alacsony ár elkerülése, hanem a kvótacsökkentés miatt kihasználatlan kapacitások felhasználása és a többletjövedelem szerzése motivál.

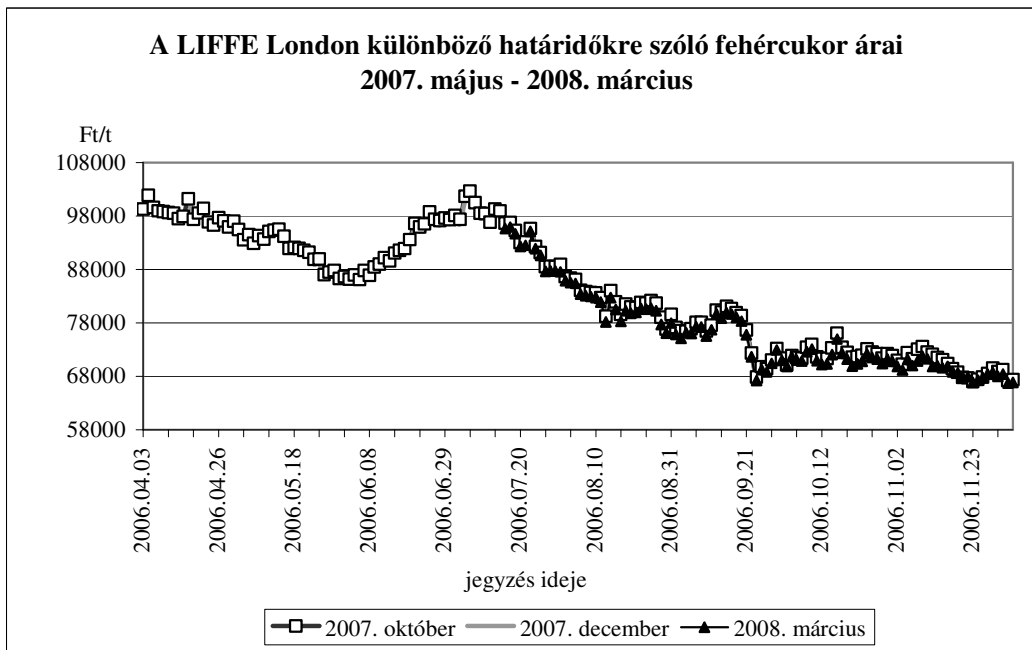
A cukor fogyasztói ára tovább növekedett a hazai piacon, aminek összeurópai oka a keresleti piac (6. ábra).

1. ábra

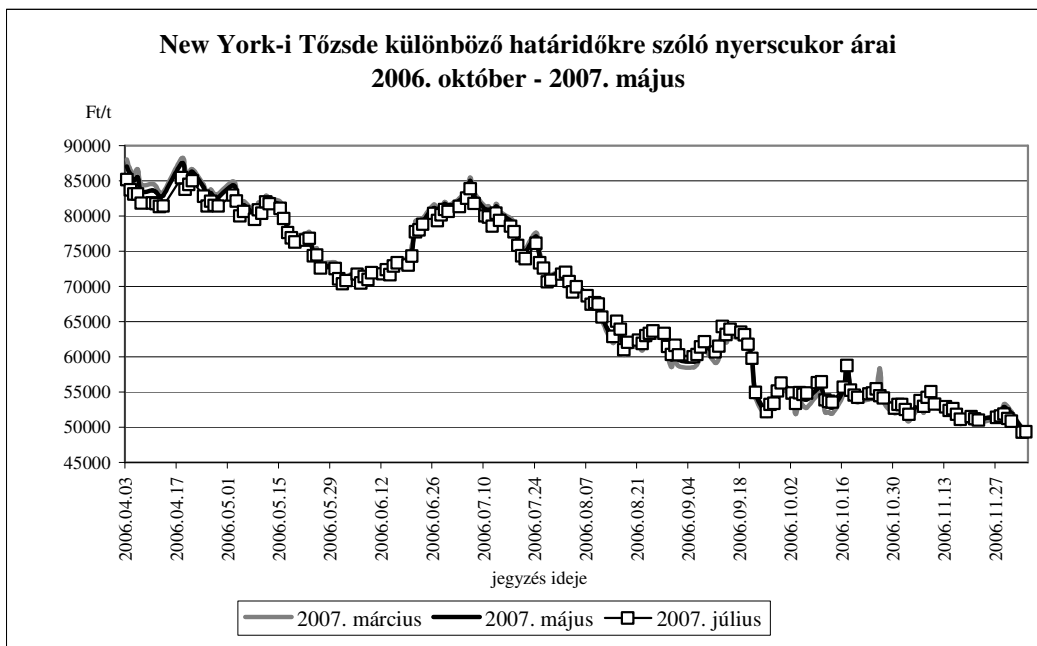
Forrás: International Financial Futures Exchange London

2. ábra

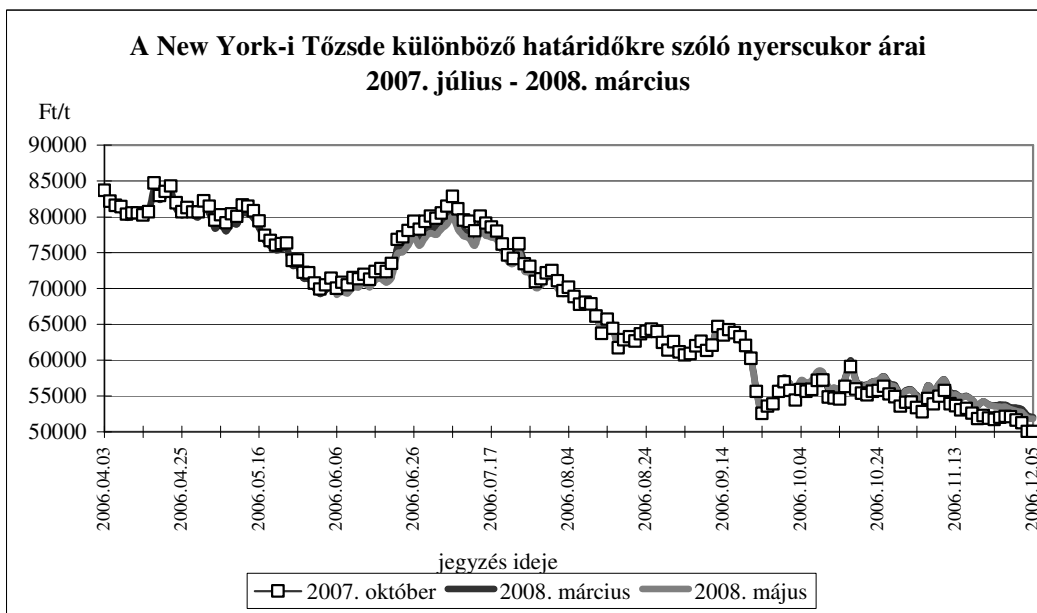
Forrás: International Financial Futures Exchange London

3. ábra

Forrás: NCSC-New York Sugar, Cotton, Cocoa, Coffee

4. ábra

Forrás: NCSC-New York Sugar, Cotton, Cocoa, Coffee

1. táblázat

**A VILÁG CUKORMÉRLEGE GAZDASÁGI ÉVENKÉNT (OKTÓBERTŐL
SZEPTEMBERIG)**

M.e.: 1000 tonna	2006/2007*	2005/2006	2004/2005	2003/2004
Nyitó készlet	64185,7	60135,3	66527,2	67882,2
Termelés	160007,9	151160,1	140912,1	143560,1
Import	48091,4	51967,9	50672,9	48998,7
Fogyasztás	148284,1	145400,0	144144,0	141480,5
Export	51359,9	53677,5	53832,9	52433,2
Záró készlet	72641,1	64185,7	60135,3	66527,2

* Becslés

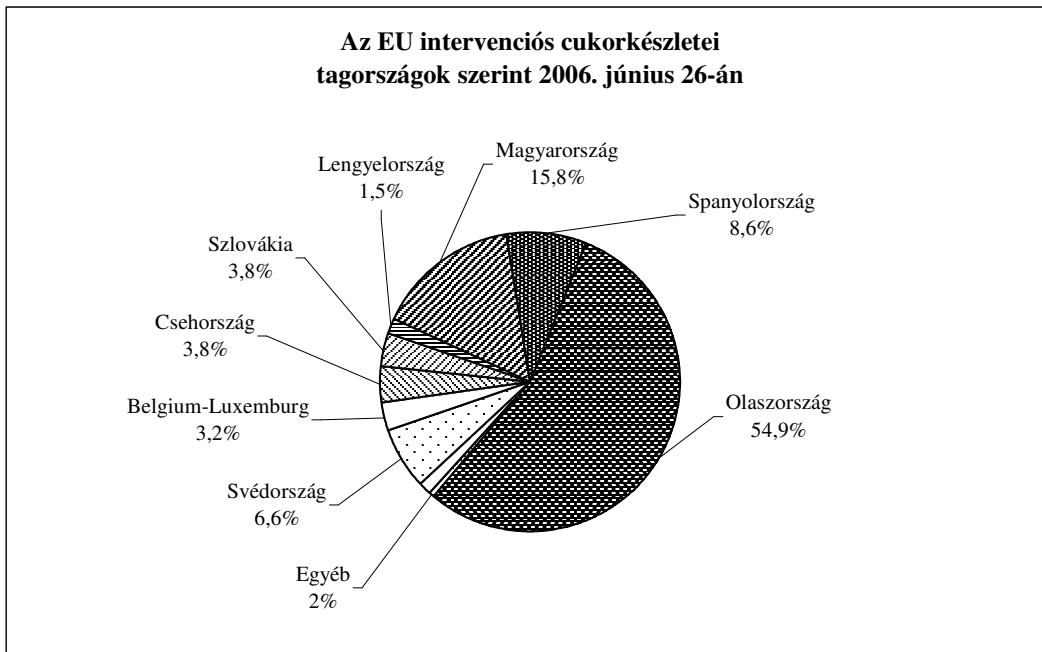
Forrás: FO. Licht

2. táblázat

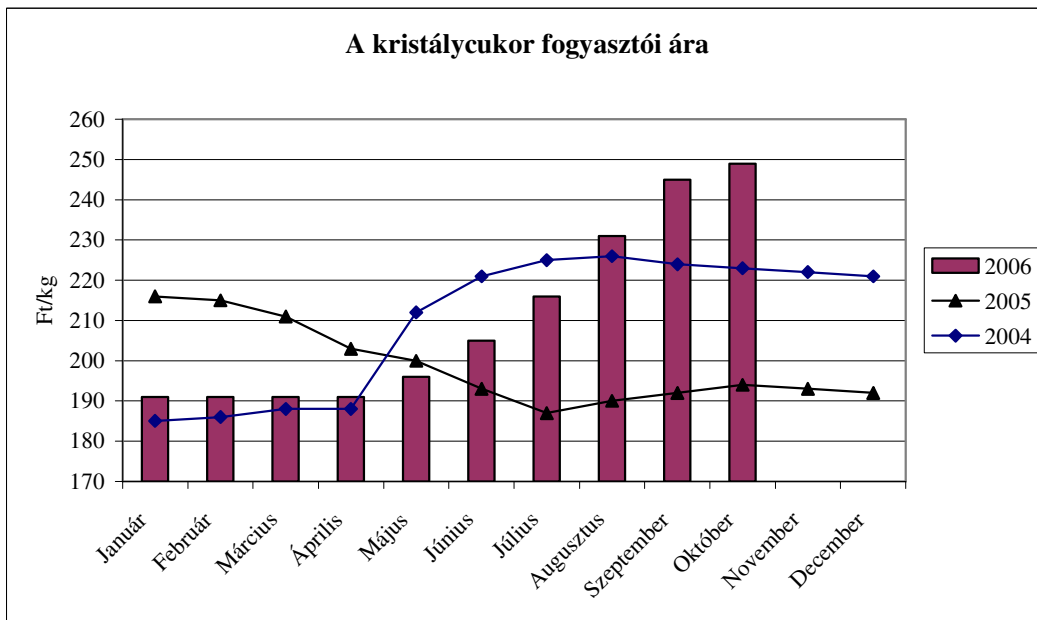
AZ EU CUKORINTERVENCIÓS KÉSZLETEI 2006 NOVEMBERÉBEN

Országok	2006 áprilisig intervencióra felajánlott mennyiség	2006 novemberében még intervencióban levő készletek	Intervenciós készletek aránya az összes felajánlásból
	M.e.: tonna	M.e.: tonna	M.e.: százalék
Belgium	116909	28648	24,5%
Csehország	77938	34157	43,8%
Franciaország	156340	0	0,0%
Írország	12000	12000	100,0%
Lengyelország	213073	13118	6,2%
Magyarország	232312	141943	61,1%
Németország	40000	0	0,0%
Olaszország	808318	494012	61,1%
Spanyolország	114500	77334	67,5%
Svédország	59038	59038	100,0%
Szlovákia	49000	34000	69,4%
Szlovénia	10000	5647	56,5%
Összesen	1889428	899896	47,6%

Forrás: FO Licht, EU honlap

Forrás: EU Cukor Irányító Bizottság

Forrás: KSH

**Cukorrépa-betakarítás az AKI PÁIR adatszolgáltatói körében
2006**

2006. 44. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	51,33	54,96	16,29	63 121
2. körzet	57,73	64,57	16,08	79 678
3. körzet	49,10	40,79	16,93	40 915
Országos összes	53,36	55,97	16,34	183 714

2006. 46. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	75,13	61,05	16,62	92 389
2. körzet	87,48	61,55	16,29	120 728
3. körzet	83,08	44,65	16,92	69 225
Országos összes	82,00	57,24	16,55	282 341

2006. 48. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	91,263	60,305	16,339	112 232
2. körzet	101,144	61,879	16,261	139 592
3. körzet	104,240	48,745	17,150	86 858
Országos összes	98,364	57,989	16,515	338 682

2004. 48. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	82,28	58,63	15,87	111 913
2. körzet	76,77	56,21	15,30	125 131
3. körzet	71,37	52,32	15,88	45 855
Országos összes	77,88	56,54	15,62	282 899

2005. 49. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	87,50	69,23	15,46	110 188
2. körzet	112,97	71,51	15,02	179 147
3. körzet	73,87	57,09	16,21	46 955
Országos összes	96,61	68,75	15,33	336 290

Reprezentativitás: 13%

1. körzet: Nordzucker Csoport, Szerencs, Szolnok
 2. körzet: Agrana Csoport, Magyar Cukor Rt., Kaposvár, Petőháza
 3. körzet: Eastern Sugar Rt., Kaba

Forrás: AKI